

Biuletyn Informacyjny Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości

Ośrodek Enterprise Europe Network
Central Poland Business Support Network

Biuletyn Informacyjny FRP

wydano dzięki
pomocy finansowej:

W NUMERZE:

OD REDAKCJI

Co dalej z łódzkim lotniskiem?	2
Skarga pauliańska - co robić, gdy dłużnik wyzybywa się majątku	5

NASZE PROJEKTY

MEDISIGNS – spotkanie partnerskie w Edynburgu	9
Spotkanie partnerskie w projekcie EU-GRAD	
REQTEXTIL – kolejny etap projektu zakończony	

ZAPROSILI NAS

INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Młodzi mistrzowie innowacyjności nagrodzeni przez PARP	13
Zabawki w Unii będą bezpieczniejsze	
Kredyt technologiczny - dotacje na zakup i wdrożenie innowacyjnej technologii	
Dotacje na rozwój działalności w oparciu o rozwiązania elektroniczne	

INFORMACJE Z ŁÓDZI

Dendrymery z Łodzi	16
--------------------	----

KONFERENCJE, SEMINARIA

OFERTY KOOPERACJI

FELIETON

BIBLIOTEKA FUNDACJI

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy!

Przed Państwem kolejny, ostatni już w 2011r. numer Biuletynu Informacyjnego. Wiele uwagi poświęcamy w nim przyszłości łódzkiej gospodarki, poczynając od artykułu na temat perspektyw łódzkiego lotniska na Lublinku, a kończąc omówieniem badania wpływu zagranicznych inwestycji na profil gospodarczy Łodzi.

Mamy nadzieję, że w okresie świąteczno-noworocznym znajdą Państwo czas, by zapoznać się z Biuletynem.

Zapraszamy do lektury!

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

*Żdrowych i szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia 2011
oraz wszelkiej pomyślności
w Nowym Roku 2012
wszystkim Przyjaciółom, Klientom
i Współpracownikom
życzy
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości*

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź

tel. (42) 630 36 67, fax (42) 632 90 89

e-mail: fundacja@frp.lodz.pl, www.frp.lodz.pl

Co dalej z łódzkim lotniskiem?

Dla nikogo nie jest tajemnicą, że Międzynarodowy Pasażerski Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w Łodzi, popularny „Lublinek”, jest od początku swego istnienia przedsięwzięciem deficytowym i subsydiowanym z pieniędzy społecznych, czyli przez mieszkańców Łodzi i województwa łódzkiego.

Faktu tego nie były w stanie zmienić budowa Terminalu 2 i unowocześnienie pasa startowego wraz z płytą postojową, również budowany Terminal 3 nie przyniesie niezbędnego wzrostu połączeń lotniczych.

Zarówno zarząd lotniska jak i jego samorządowi udziałowcy zdają sobie doskonale sprawę, że, zdaniem rzeczoznawców, (w tym także ekspertów z Lufthansa Consulting), aby osiągnąć próg opłacalności, lotnisko musi obsługiwać co najmniej 1 milion pasażerów rocznie. Dla porównania warto podać, że jak dotychczas, na przestrzeni ostatnich kilku lat, obsługiwało ono zaledwie 350 tys. do 400 tys. pasażerów rocznie (nie licząc pasażerów przekierowanych z Okęcia na czas jego remontu w zeszłym roku). W tych liczbach mieści się także około 100 tys. pasażerów lotów czarterowych, czyli bardzo zmiennego i kapryśnego segmentu lotniczych przewozów pasażerskich.

Zatem, myśląc logicznie, niezbędny przyrost pasażerów do 1 miliona rocznie, winien nastąpić w segmencie przewozów opartych na regularnych połączeniach lotniczych, a to oznacza niemalże potrojenie dotychczasowych lotów regularnych.

Zapewnienia władz różnego szczebla, że cięcia personalne i zmiana zarządu lotniska z jednej strony, a budowa nowego terminalu z drugiej, spowodują ustabilizowanie sytuacji finansowej oraz przyczynią się do nagłego przyrostu liczby pasażerów, należy traktować bardzo ostrożnie.

Zakładanie *a priori*, iż nowy terminal oraz jedno czy dwa nowe połączenia z portami przesiadkowymi spowoduje „boom” pasażerów przypomina nieco sytuację budowy stacji PKP Włoszczowa. Tam również uważano, że jak będzie nowa

Port Lotniczy im. Władysława Reymonta

Terminal I

Foto: pl.wikipedia.org

stacja i administracyjnie nakaże się zatrzymywać tam pociągi pociągów pospiesznych i ekspresów, to znajdą się również pasażerowie w ilościach uzasadniających sens przedsięwzięcia. Niestety, rezultaty tego „eksperymentu” nie zostały wzięte pod uwagę w odniesieniu do rozbudowy lotniska pasażerskiego na Lublinku.

Podstawowe problemy Międzynarodowego Pasażerskiego Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta nie wywodzą się z tego, że jest taki lub inny terminal lub taka, a nie inna załoga i jej kierownictwo. Zasadniczym problemem tego lotniska jest brak odpowiednio wielkiego „obszaru ciążenia”. W tym przypadku „obszar ciążenia” oznacza pewien określony obszar, którego mieszkańcy stanowią mogą bazę potencjalnych pasażerów, czyli klientów portu lotniczego w Łodzi. Dokładne określenie „obszaru ciążenia” jest niezmiernie czasochłonnym i żmudnym zadaniem wymagającym wielokierunkowych badań i analiz przeprowadzanych również w terenie. Dodatkowa trudność wynika z faktu, że nie jest on wartością stałą, ale podlega nieustannym zmianom pod wpływem całego szeregu różnych czynników.

Ponadto, dla przedsięwzięcia takiego jak budowa, czy rozbudowa lotniska należy brać pod uwagę nie tylko stan faktyczny, ale również zmiany przewidywane w określonej przyszłości. Najczęściej są to prognozy demograficzne oraz plany, czy projekty innych zamierzeń, które mają szansę być realizowane na przestrzeni najbliższych 10 lat.

Do najważniejszych zadań stawianych wykonawcy analizy „obszaru ciążenia” należą kolejno:

- logiczne wytyczenie regionu geograficznego,
- określenie liczby ludności tych obszarów, przekrój demograficzny oraz mobilność mieszkańców z uwzględnieniem kierunków lotów, dla których lotnisko ma realne szanse obsługi,
- analiza układu i przejezdności lądowych dróg dojazdowych do lotniska wraz z określeniem czasu i komfortu dojazdu do niego prywatnym samochodem,
- dokonanie przeglądu przewoźników publicznych (kolej i autobusy) obsługujących dojazdy do lotniska przy uwzględnieniu częstotliwości i regularności kursów, czasu i komfortu dojazdu oraz ceny,
- określenie kierunków lotów pożądaných przez potencjalnych pasażerów,
- ustalenie stopnia konkurencyjności innych pobliskich lotnisk pasażerskich, zarówno istniejących, jak i projektowanych.

W odniesieniu do lotniska w Łodzi dotychczasowe poważne decyzje inwestycyjne i operacyjne podejmowane były raczej bez dokonania wymaganej w takich przypadkach kompleksowej analizy „obszaru ciążenia”. Dzisiaj byłoby to zbyt kosztowne zadanie, a co ważniejsze - jest już na to za późno.

Port Lotniczy im. Władysława Reymonta

Foto: pl.wikipedia.org

Okolo roku temu autor, działając jako ekspert pewnej łódzkiej firmy konsultingowej, wykonał mocno uproszczone i okrojone badania „obszaru ciążenia” portu pasażerskiego w Łodzi na Lublinku. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono:

1. Geograficznie obszar ciążenia obejmuje samo miasto Łódź oraz przyległe regiony zamieszkałe przez maksymalnie 1,8 – 1,9 miliona osób.
2. Kierunki lotów, ich częstotliwość oraz czasy odlotów/przylotów wskazują, że zdecydowana większość pasażerów korzystających z usług portu lotniczego w Łodzi to osoby, które wyjechały w latach 2000-2010 poza granice Polski w celach zarobkowych oraz członkowie ich rodzin zamieszkających zarówno w kraju jak i za granicą. Zarówno doświadczenia polskie, jak i innych państw wskazują, że z biegiem lat, z różnych przyczyn zapotrzebowanie na przewozy w tej grupie pasażerów stopniowo zanika. Tak więc istnieje prawdopodobieństwo, że już w ciągu kilku najbliższych lat będziemy notować szybki spadek tej grupy klientów lotniska.
3. Teren Łodzi i województwa nie jest na tyle atrakcyjny, aby był on docelowym miejscem dla większych rzesz zagranicznych turystów. Natomiast turystyka wyjazdowa korzysta z lotów czarterowych. Zawirowania społeczno-polityczne w części tzw. tanich krajów docelowych jak i relatywne ubożenie społeczeństwa Łodzi i okolic nie stwarza zbyt optymistycznych podstaw dla wzrostu tego typu przewozów.

W przypadku pasażerów wywodzących się z poważniejszego biznesu, ani kategoria linii lotniczych obsługujących lotnisko w Łodzi, ani też kierunki lotów nie pozwalają na zakładanie przyrostu tego rodzaju klientów.

4. Nieustannie rosnąca liczba i częstotliwość lotów z okolicznych lotnisk regionalnych przede wszystkim z krakowskich Balic, katowickich Pyrzowic oraz poznańskiej Ławicy świadczą o wzrastającej konkurencyjności tych lotnisk. Wiadomo, że już wkrótce uruchomione zostanie konkurencyjne lotnisko w Modlinie, które jak to ostatnio podano do wiadomości, ma stać się bazowym lotniskiem dla linii lotniczej Ryanair,

Co dalej z łódzkim lotniskiem?

głównego przewoźnika obsługującego łódzkie lotnisko. Po uruchomieniu lotnika w Modlinie Ryanair zamierza uruchomić stamtąd loty na 40 docelowych kierunkach, w tym także na kierunkach obsługiwanych tradycyjnie z Lublinka.

Nie można także lekceważyć alternatywy powstania lotniska w Radomiu oraz konkurencji budowanego obecnie lotniska pod Lublinem. Jednak w przyszłości najpoważniejszym zagrożeniem dla lotniska pasażerskiego w Łodzi będzie zapowiadana budowa nowego centralnego lotniska pasażerskiego pomiędzy Warszawą i Łodzią.

Biorąc pod uwagę tylko i wyłącznie konkurencyjność innych pobliskich lotnisk, należy wątpić, czy kiedykolwiek lotnisko na Lublinku będzie w stanie osiągnąć pułap jednego miliona pasażerów rocznie. Wręcz przeciwnie, należy liczyć się ze spadkiem ruchu pasażerskiego.

5. Ostrożnie należy podchodzić do wielokrotnie powtarzanej opinii, iż planowane nowe drogi i autostrady oraz szybkie połączenia kolejowe przyczynią się do wzrostu liczby pasażerów portu lotniczego w Łodzi. Należy pamiętać, że mogą one mieć odwrotny skutek. Bardziej prawdopodobne jest, że inne porty lotnicze odciągną pasażerów od Lublinka.

W odniesieniu do powtarzanego sloganu, że lotnisko pasażerskie w Łodzi jest warunkiem ulokowania tu zagranicznych firm, to jak już poprzednio nadmieniono, wątpliwym jest magnes w postaci obecnych kategorii linii lotniczych i dotychczasowych kierunków lotów. Natomiast przykłady z różnych stron świata np. z południa Francji, Kanady, USA, Brazylii, Chin, Hong Kongu podają, że przedstawiciele biznesu coraz częściej korzystają z „dolatywania” na większe lotniska taksówkami powietrznymi zdolnymi startować i lądować z/na lądowiska.

Wszystko to nie napawa optymizmem, a wręcz przeciwnie, stanowi sygnał, iż jest już najwyższy czas, by zmienić kierunek myślenia. Ewentualna sprzedaż części rezerwowych terenów lotniska w Łodzi będzie tylko chwilowym rozwiązaniem finansowych problemów. Ponadto, taki zamiar niesie ze sobą niebezpieczeństwo przeznaczenia i wykorzystania tych terenów do celów nie związanych z lotniskiem i jego dalszym rozwojem.

Wydaje się, że jedynym hipotetycznym rozwiązaniem mogącym przyczynić się do osiągnięcia równowagi ekonomicznej lotniska pasażerskiego w Łodzi, a tym samym do odsunięcia groźby jego zamknięcia, jest zmiana profilu: z działalności pasażerskiej na działalność towarowo-pasażerską z wyraźną dominacją funkcji *cargo*. Takie rozwiązanie może być jednak brane pod uwagę jedynie w szerszym kontekście, to jest oparcia perspektyw rozwoju Łodzi o koncepcję utworzenia w samym mieście i województwie prężnego, centralnego ośrodka logistyczno-transportowego dla określonej gamy ładunków.

W świetle powyższego, jedynie mało znaczącą namiastką jest uruchomienie przez Lufthansę Cargo regularnych przewozów towarowych pomiędzy Lublinkiem a lotniskiem w Frankfurtu przy wykorzystaniu w tym celu samochodów ciężarowych.

W tym samym czasie konkurencyjne lotnisko w Pyrzowicach podało do wiadomości, że zamierza poważnie rozbudować swe i tak poważnie liczące się usługi *cargo*. W tym celu wykupiło znaczny obszar przyległych gruntów pod budowę największego polskiego lotniska towarowego. Na pierwszy etap budowy zabezpieczono 16 mld euro.

Wydaje się, że władzom miasta i województwa łódzkiego nie zostało już zbyt wiele czasu, by podjąć decyzje, które mogą rokować „przetrwanie” naszego lotniska.

Autor: Jerzy Wachberger, ekonomista transportu z przeszło 50-letnią praktyką w żegludze i portach, zarówno w Polsce, jak i w Australii na różnych projektowych i operacyjnych stanowiskach kierowniczych. Współpracował z *Gazetą Finansową* i publikował na łamach tej gazety artykuły o treści ekonomicznej. Autor zaprasza do nadsyłania komentarzy na adres: jwachsbe@gmail.com.

Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w budowie

Foto: pl.wikipedia.org

Skarga pauliańska - co robić, gdy dłużnik wyzbywa się majątku, aby uniemożliwić zaspokojenie wierzyciela

Wstęp.

Niespłacanie zobowiązań przez niesolidnych dłużników zdarza się, niestety, coraz częściej i następuje ze szkodą dla wierzycieli, którzy musieli zapłacić pokaźne, ciągle rosnące podatki od wystawionych faktur. Sytuacja taka powoduje, że wierzyciel nie ma już towaru, za który musiał wcześniej zapłacić, a który następnie sprzedał na rzecz dłużnika lub musiał ponieść znaczne koszty i nakład pracy na świadczone na rzecz dłużnika usługi i ciągle nie może się doczekać zapłaty za towar lub usługę. Dodatkowo, co rusz występują w praktyce przypadki, że dłużnik podejmuje działania polegające na wyzbyciu się całego majątku w celu udaremnienia prowadzonej przez wierzyciela egzekucji. Takie działania dłużnika można określić jako „bycie przedsiębiorczym” w negatywnym znaczeniu.

Wierzyciel ma jednak skuteczną drogę przeciwko dłużnikowi wyzbywającemu się majątku. Jest nią skarga pauliańska uregulowana w art. 527 – 534 kodeksu cywilnego zwana w kodeksie cywilnym – „ochroną wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika”.

Niniejszy artykuł ma na celu wskazanie wierzycielowi drogi pomyślnego, skutecznego wyegzekwowania od dłużnika należności, w sytuacji gdy dłużnik wyzbywa się majątku, aby uniemożliwić zaspokojenie wierzyciela.

W artykule zostanie przedstawiony praktyczny aspekt zastosowania instytucji skargi pauliańskiej, poczynając od zapoznania czytelnika z przypadkami, do których ma zastosowanie *actio pauliana*, przesłanek skuteczności skargi oraz skutku i korzyści dla wierzyciela wynikających z wygrania procesu pauliańskiego.

Instytucja skargi pauliańskiej wywodzi się jeszcze z prawa rzymskiego, a jej początek datuje się na II – I wiek p.n.e. Wcześniej nie była ona potrzebna Rzymianom, bowiem w okresie obowiązywania systemu XII tablic dłużnik mógł być skazany na śmierć lub wzięty w niewolę, a wierzyciel przejmował cały majątek, którego dłużnik nie zdołał się jeszcze wyzbyć. Przenosząc powyższe rozważania na obszar ziem polskich, należy powiedzieć, że skarga pauliańska zyskała

Foto: sxc.hu

bardzo dużą popularność, przekładającą się na liczne postępowania sądowe – pauliańskie – w okresie po 1990r. a więc od pojawienia się w Polsce gospodarki rynkowej. Wcześniej, podobnie jak w państwie rzymskim, nie była potrzebna, jednakże z innych względów, a mianowicie wynikających z deprecjacji pieniądza. W czasach gospodarki centralnie sterowanej, wierzyciel po niedługim czasie, nawet roku czy dwóch lat, nie był już zainteresowany pieniędzmi, które nie przedstawiały dla niego po upływie czasu realnej wartości.

Zastosowanie skargi pauliańskiej.

Dzisiejsze czasy są jednak inne i warto korzystać z drogi pauliańskiej. Ma ona bowiem zastosowanie w sytuacji, gdy dłużnik, który nie dokonał zapłaty za nabyty towar lub usługę, wyzbywa się majątku, uniemożliwiając zaspokojenie wierzyciela.

Czynnościami, które są dokonane przez dłużnika w celu pokrzywdzenia wierzyciela mogą być czynności odpłatne i nieodpłatne. Najczęściej w praktyce są nimi: darowizna, użyczenie, zrzeczenie się prawa, obciążenie nieruchomości hipoteką, zawarcie ugody, odstąpienie, wypowiedzenie umowy, podział majątku między małżonkami (także sądowy), zniesienie współwłasności (także sądowy), dział spadku (także sądowy), czynności procesowe (przed sądem) – uznanie powództwa, zrzeczenie się roszczenia.

Przesłanki *actio pauliana*.

Przesłankami skargi pauliańskiej są:

1. istnienie wierzytelności, której ochrony żąda wierzyciel,
2. pokrzywdzenie wierzyciela, jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową,
3. związek między niewypłacalnością dłużnika a dokonaniem przez niego czynności prawnej,
4. działanie dłużnika, ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela,
5. wiedza lub możliwość – przy zachowaniu należytej staranności – dowiedzenia się przez osobę trzecią o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Ad. 1. Ochroną prawną z art. 527 i następnych kodeksu cywilnego objęte są wierzytelności pieniężne.

Wierzytelność, której ochrony żąda wierzyciel musi istnieć w chwili dokonywania przez dłużnika czynności prawnej (występują jednak wyjątki – dotyczące pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli - art. 530 k.c.), jak i w chwili wytoczenia powództwa.

Wierzytelność nie musi być stwierdzona wyrokiem sądowym, nie musi być także wymagalna, tzn. nie musi upłynąć termin jej płatności.

Ad. 2. Skarga pauliańska dotyczy czynności prawnych dłużnika, a więc zwłaszcza umów, ale także jednostronnych czynności prawnych, jak zrzeczenia się prawa, odstąpienia czy wypowiedzenia umowy. Ochrona wierzyciela nie obejmuje przypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek popełniania czynu niedozwolonego, np. wskutek obowiązku naprawienia szkody z wypadku komunikacyjnego.

Skarga pauliańska ma jednak szersze zastosowanie, bowiem inwencja dłużników poszła zdecydowanie dalej, poza zwykle dokonywane w obrocie czynności. Praktyka dostarcza przykładów, że w ramach skargi pauliańskiej można dochodzić ochrony wierzytelności wskutek czynności dokonanych przez dłużnika przed sądem. Dłużnik nieraz sięga po taki sposób ucieczki z majątkiem przed wierzycielem, dokonując np. przed sądem zgodnego sądowego zniesienia współwłasności nieruchomości, w wyniku której całą własność nieru-

chomości otrzymuje drugi współwłaściciel, bez obowiązku spłat na rzecz dłużnika. Pokrzywdzenie wierzyciela jest rażąco widoczne. Jedyny majątek dłużnika, w postaci udziału w nieruchomości przechodzi na inną osobę, a dłużnik nie otrzymuje nawet pieniędzy, z których mógłby zaspokoić się wierzyciel. Na szczęście orzecznictwo sądowe pozwala na skuteczną ochronę wierzyciela w ramach skargi pauliańskiej, także gdy dłużnik dokonuje pokrzywdzenia wierzyciela działając w postępowaniu sądowym (tak np. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 czerwca 2010r., sygn. akt: III CZP 41/10, opublikowany w serwisie internetowym LexPolonica, nr 2296336).

W wyniku czynności prawnej dokonanej przez dłużnika musi dojść do zmniejszenia majątku dłużnika, bądź dlatego, że z majątku tego coś ubyło, bądź do niego nie weszło to co mogło i powinno wejść, gdyby czynność nie była dokonana. Z tą zmianą dłużnika łączyć się musi jednocześnie uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią. W wyniku takiej czynności dochodzi do pokrzywdzenia wierzyciela, gdy zgodnie z § 2 art. 527 k.c. dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż przed dokonaniem czynności.

Przez stan niewypłacalności rozumie się brak wystarczającego majątku dłużnika dla zaspokojenia wierzytelności wierzyciela. Dla wykazania stanu niewypłacalności nie jest wymagane przedstawienie postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika, ani też bezskuteczność egzekucji z całego majątku dłużnika. Wystarczy, że wierzyciel będzie dysponował dowodem potwierdzającym, iż egzekucja choćby z jednego ze sposobów jest bezskuteczna. Niewypłacalność może być także wykazana dowodami stwierdzającymi, że dłużnik przestał spłacać swoje długi, np. jeżeli figuruje w rejestrach długów.

Ad. 3. Związek między niewypłacalnością dłużnika a dokonaniem przez niego czynności prawnej polega na istnieniu następującej zależności: czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn jego niewypłacalności. Opisany związek obrazuje poniższy przykład: nigdzie nie pracujący dłużnik, który nie dokonał zapłaty kwoty 50 000 zł na rzecz wierzyciela za świadczone przez niego usługi, daruje swojemu synowi jedyny składnik majątku w postaci nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym o wartości 200 000,-zł. Wskutek darowizny dłużnik nie posiada już żadnego majątku, z którego mógłby zaspokoić się wierzyciel. Przyczyną niewypłacalności dłużnika jest więc dokonanie czynności

prawnej – darowizny nieruchomości na rzecz syna, a to oznacza związek między dokonaniem czynności prawnej przez dłużnika, a jego niewypłacalnością.

Ad. 4. Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę, że dokonanie czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia wierzycieli. Zgodnie z poglądami judykatury „*Do przyjęcia świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527 § 1 k.c., wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności.*” (tak *expressis verbis* Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 10 stycznia 1995 r. sygn. akt: I ACr 1014/94, opubl. w LexPolonica, nr 303031, OSP 1995/10 poz. 206)

W przypadku dokonania czynności prawnej przez przedstawiciela ustawowego dłużnika albo organ osoby prawnej, wystarczy że świadomość pokrzywdzenia wierzycieli występowała u przedstawiciela ustawowego dłużnika albo u którejkolwiek z osób wchodzących w skład organu osoby prawnej.

Ustawodawca wprowadził ułatwienia dla wierzyciela, w formie domniemań prawnych w sytuacji, gdy dłużnik w chwili darowizny był niewypłacalny lub stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. Wówczas treść art. 529 k.c. pozwala na przyjęcie domniemania, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Ad. 5. Ostatnia przesłanka skargi pauliańskiej polega na posiadaniu wiedzy przez osobę trzecią, która wskutek dokonania przez dłużnika czynności prawnej odniosła korzyść majątkową, o tym że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Oznacza to istnienie po stronie osoby trzeciej pozytywnej wiedzy o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Jednakże bardzo istotne jest dalsze brzmienie przepisu art. 527 § 1 k.c., bowiem osoba trzecia nie musi posiadać pozytywnej wiedzy. Wystarczy, że osoba trzecia mogła się dowiedzieć o świadomości działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli, przy zachowaniu należytej staranności. Ilustracja możliwości dowiedzenia się osoby trzeciej przy zachowaniu należytej staranności o świadomym działaniu dłużnika wygląda następująco: osoba trzecia kupuje za niską cenę określone rzeczy od dłużnika, wiedząc, że dłużnik jest zadłużony, bowiem dłużnik nie płacił nawet na rzecz osoby trzeciej przez dłuższy czas albo osoba trzecia przejmuje towar dłużnika w zamian za umorzenie dłużnikowi wierzytelności wobec osoby trzeciej.

Przesłanka wiedzy osoby trzeciej o świadomości dłużnika może w praktyce być trudna do udowodnienia. Ustawodawca przewidział wobec trudności dowodowych ułatwienia dla wierzyciela w trzech sytuacjach: 1) gdy dłużnik i osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową kosztem wierzyciela pozostają w bliskim stosunku, 2) gdy korzyść majątkową uzyskał przedsiębiorca pozostający z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych, 3) gdy osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie.

W pierwszych dwóch przypadkach ustawodawca wprowadził domniemanie prawne, że osoba trzecia wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W trzeciej sytuacji, gdy osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności prawnej za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Skutki i korzyści wynikające ze skargi pauliańskiej.

Skarga pauliańska może być realizowana poprzez wytoczenie powództwa przez wierzyciela przeciwko osobie trzeciej albo podniesienie przez wierzyciela zarzutu przeciwko osobie trzeciej, jeżeli osoba trzecia wytoczyła powództwo przeciwko wierzycielowi z innego tytułu (np. zarzutu w obronie przed powództwem przeciwegzekucyjnym).

Spełnienie przesłanek skargi pauliańskiej powoduje, w sytuacji, gdy realizacja skargi polega na wytoczeniu powództwa przez wierzyciela, że czynność prawna jest bezskuteczna wobec wierzyciela, a to oznacza że wierzyciel może z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej docho-

Foto: sxc.hu

Skarga pauliańska

dzić do zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły. Tytułem przykładu można wskazać sytuację, w której dłużnik dokonał z pokrzywdzeniem wierzyciela darowizny na rzecz osoby trzeciej. Pozytywne zakończenie postępowania sądowego, które następuje w znacznej części przypadków, powoduje, że wierzyciel może prowadzić egzekucję bezpośrednio ze składnika majątkowego, który otrzymała osoba trzecia np. z nieruchomości. Już w toku postępowania pożądane jest wystąpienie z wnioskiem o zabezpieczenie, aby osoba trzecia nie dokonała podobnych czynności jak dłużnik, polegających na dalszym zbyciu nieruchomości. Ponadto przed powyższymi działaniami osoby trzeciej zabezpiecza wierzyciel w określonym zakresie regulacja art. 531 § 2 k.c.

Korzyści dla wierzyciela z procesu pauliańskiego zdecydowanie i definitywnie przewyższają koszty, jakie ponosił wierzyciel z tytułu nierzetelnych działań dłużnika. Wygranie procesu pauliańskiego daje wierzycielowi możliwość zaspokojenia się bezpośrednio z przedmiotu, który, przy należyтым prowadzeniu postępowania sądowego, już „nie zniknie i nie

zostanie ukryty przed wierzycielem”, tak jak miało to miejsce na skutek wcześniejszych działań dłużnika. Dodatkowo, zaspokojenie dotyczy wierzytelności, której ochrony żąda wierzyciel, łącznie z poniesionymi wcześniej kosztami sądowymi i odsetkami.

Podsumowanie.

Powodzenie prowadzenia działalności gospodarczej w ramach gospodarki wolnorynkowej wymaga niemałego zaangażowania oraz posiadania wielu cech. Zespół cech przedsiębiorcy najlepiej oddaje cecha ujęta pod zbiorczą nazwą „bycia przedsiębiorczym”. Według Słownika Języka Polskiego PWN „przedsiębiorczy – to chętny do podejmowania różnych spraw i umiejący je pomyślnie załatwić”.

Autor artykułu wyraża nadzieję, iż niniejsze opracowanie i przedstawienie możliwego sposobu odzyskania swoich pieniędzy, umocni i zwiększy przedsiębiorczość w wyżej zaprezentowanym znaczeniu, z pomyślnymi skutkami.

Autor: *mec. Andrzej Śmigielski, adwokat Izby Adwokackiej w Łodzi.*

POTRZEBUJESZ PORADY PRAWNEJ? ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!*Pro bono***Dyżury prawników w Fundacji!**

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości – ośrodek Enterprise Europe Network oraz Izba Adwokacka w Łodzi zapraszają osoby prowadzące lub rozpoczynające działalność gospodarczą do korzystania z bezpłatnych porad prawnych, w tym również w zakresie prowadzenia działalności na rynku międzynarodowym.

W każdą środę, w godzinach 14-16 w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości pełnią dyżury adwokaci Izby Adwokackiej w Łodzi. Osoby zainteresowane uzyskaniem bezpłatnych porad prawnych prosimy o zgłaszanie się telefonicznie (**42 630 36 67**) lub mailem na adres fundacja@frp.lodz.pl.

NASZE PROJEKTY

MEDISIGNS – spotkanie partnerskie w Edynburgu

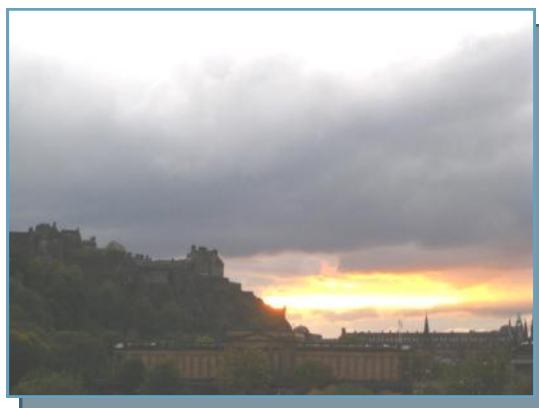

W dniach 25-26 października 2011r. odbyło się drugie spotkanie partnerskie Konsorcjum projektu MEDISIGNS – *Język migowy w medycynie*¹. Celem inicjatywy jest upowszechnianie języka migowego w placówkach służby zdrowia. Gospodarzem spotkania był Heriot-Watt University w Edynburgu.

Spotkanie w stolicy Szkocji było okazją do podsumowania pierwszego roku projektu. Prof. Graham Taylor z Heriot-Watt University oraz dr Anna-Lena Nilsson z Uniwersytetu w Sztokholmie przedstawili wstępną wersję międzynarodowego raportu na temat zastosowania języka migowego w placówkach medycznych w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Irlandii, Polsce, Szwecji, Wielkiej Brytanii oraz na Cyprze. Raport pozwolił uzyskać wiedzę na temat dostępności usług medycznych dla osób głuchych oraz zdiagnozować główne bariery w dostępie do tych usług.

Partnerzy konsorcjum MEDISIGNS dyskutowali również na temat kursu e-learningowego dla głuchych pacjentów, tłumaczy języka migowego i personelu medycznego. Koordynatorem prac nad opracowaniem kursu jest dr Lorraine Leeson z Trinity College w Dublinie, ośrodka akademickiego posiadającego wieloletnie doświadczenie w realizacji kursów akademickich w języku migowym. Opracowanie kursu stanowi najważniejsze zadanie, jakie stoi przed partnerami projektu. Kurs będzie powszechnie dostępny dzięki wykorzystaniu platformy e-learningowej.

(GG)

¹ O projekcie pisaliśmy kilkakrotnie w Biuletynie Informacyjnym FRP, m.in. w Nr 1 (67) styczeń 2011, Nr 4 (70) kwiecień 2011, Nr 6 (72) czerwiec 2011, Nr 10 (75) październik 2011.

Spotkanie partnerskie w projekcie EU-GRAD

W dniach 14-16 listopada 2011r. zespół Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości uczestniczył w spotkaniu konsorcjum projektu „EU-GRAD – Europejski program kształcenia podyplomowego i praktyk zawodowych dla osiągnięcia „pełnej mobilności” absolwentów studiów w UE” zorganizowanym w Madrycie.

Głównym punktem programu było międzynarodowe seminarium poświęcone czynnikom sprawczym na rzecz osiągnięcia „całkowitej mobilności” studentów studiów magisterskich. Podczas seminarium partnerzy zaprezentowali uczestnikom cele i założenia projektu, wystąpiła również przedstawicielka unijnej agencji EACEA, zarządzającej programem ERASMUS, która podkreśliła rolę projektu EU-GRAD i innych podobnych projektów w kształtowaniu świadomości odnośnie korzyści z odbywania praktyk i staży zagranicznych. Po części plenarnej odbyły się warsztaty z udziałem uczestników.

Pierwszy warsztat był poświęcony kulturowym barierom mobilności, moderatorami w dyskusji byli Gilda Rota z Uniwersytetu w Padwie i Valerio Rocco z Państwowej Rady Studentów przy hiszpańskim Ministerstwie Edukacji. Najważniejsza zidentyfikowana przez uczestników bariera to brak znajomości języków. Znajomość języka angielskiego nie zawsze jest pomocna, ponieważ zwykle konieczna jest chociaż podstawowa znajomość języka kraju, w którym odbywa się staż. Kolejna bariera to brak wsparcia ze strony instytucji (zwykle uczelni) przyjmującej praktykantów w innym kraju – po przybyciu na miejsce często są oni pozostawieni samym sobie. Prelegenci podkreślali rolę Internetu, szczególnie stron internetowych i portali społecznościowych w poszukiwaniu miejsc odbywania praktyk zagranicznych. Podniesiono również kwestię współpracy z międzynarodowymi firmami, które posiadając oddziały w innych krajach zwykle posiadają opracowane procedury związane z międzynarodową mobilnością pracowników.

Drugi warsztat dotyczył barier prawnych mobilności międzynarodowej i był moderowany przez Małgorzatę Bujacz z Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz przez Irene Sabio – studentkę Uniwersytetu Carlosa III w Madrycie i członka zespołu doradczego przy hiszpańskim Ministerstwie Edukacji. Dużym problemem jest brak ogólnoeuropejskich regulacji prawnych dotyczących odbywania staży i praktyk na

terenie Unii Europejskiej. W jego rozwiązaniu pomóc może utworzenie rynku usług dotyczących mobilności poprzez wyspecjalizowane podmioty wspierające młodych ludzi w organizacji staży i praktyk zagranicznych. Może to jednak spowodować wprowadzenie odpłatności za praktykę i skomercjalizowanie tej sfery. Uczestnicy warsztatu wskazywali, że jeżeli uczelnie będą dostrzegać korzyści płynące z wymiany międzynarodowej, to znajdą środki finansowe na realizację tego typu działalności. Podkreślano również potrzebę formalnych porozumień pomiędzy firmami i uczelniami, niezbędnych przy organizacji praktyk i staży dla studentów. Poważną przeszkodą są różnice w systemach podatkowych i związane z tym różnice w opodatkowaniu wynagrodzeń stażowych w poszczególnych krajach. Bez regulacji prawnych na poziomie wspólnotowym rozwiązanie tego problemu nie wydaje się możliwe.

Ostatni warsztat, który skupił się na barierach finansowych, poprowadzili Elisabeth Silva z Cap Ulysse (Francja) i Adolfo Meléndez z fundacji CIFE (Hiszpania). Istotnym problemem jest kwestia słabej informacji o źródłach finansowania praktyk i staży – istnieje ich wiele, jednak są one rozproszone i trudno do nich dotrzeć. Nie istnieją również strony internetowe zbierające w jednym miejscu wiele źródeł finansowania, studenci zwykle muszą sami wyszukiwać informacje na ten temat. Poważnym problemem są również różnice w kosztach utrzymania w poszczególnych krajach członkowskich, co utrudnia przemieszczanie się studentów z biedniejszych obszarów. Brak środków finansowych jest jedną z najważniejszych przyczyn hamujących mobilność. Uczestnicy podkreślali również dużą rolę prywatnych środków finansowych we wspieraniu mobilności z zaznaczeniem, że powinny one pochodzić od firm, a nie powinny być to

środki własne studentów (lub ich rodziców). Podkreślano, że wiele firm jest skłonnych finansować staże i praktyki, jeżeli tylko dostrzegą płynące z tego korzyści.

W seminarium uczestniczyło ponad 50 osób, co wskazuje na duże zainteresowanie tematyką mobilności. Szczególnie ważne były głosy osób, które same odbywały praktyki zagraniczne i dzieliły się swoimi doświadczeniami. Zebrane informacje i opinie zostaną wykorzystane przez partnerów projektu EU-GRAD do opracowania wzoru dobrych praktyk dotyczących mobilności studentów odbywających staże zagraniczne na terenie Unii Europejskiej.

Drugiego dnia (16 listopada) odbyło się zamknięte spotkanie partnerów podczas którego omówiono dotychczasowy postęp w realizacji projektu i przedyskutowano przyszłe działania. Nastąpiła zmiana jednego z partnerów projektu – Uniwersytet Katolicki z Porto (Portugalia), zastąpiła firma Sociedade Portuguesa De Inovação. Ustalono, że ostateczne rezultaty projektu EU-GRAD zostaną zaprezentowane latem 2012r. w Brukseli podczas międzynarodowej konferencji.

(RŻ)

REQTEXTIL – kolejny etap projektu zakończony

Na półmetku projektu „REQTEXTIL - Przekwalifikowanie pracowników sektora włókienniczego” partnerzy spotkali się, aby przedstawić wyniki pakietów roboczych (ang. *WP - Work Package*) WP3 i WP4, podsumować dotychczasowe prace w projekcie i omówić zadania w kolejnych pakietach roboczych. Spotkanie partnerskie, zorganizowane przez portugalskiego partnera, AMAVE, odbyło się w dniach 17-18 listopada 2011r. w Guimarães w Portugalii.

Pakiet roboczy WP3 przewidywał określenie sektorów docelowych dla celów przekwalifikowania. Sektory docelowe to te branże, w których pracownicy sektora tekstylnego chcieliby zdobyć nowe kwalifikacje i nowe zatrudnienie. Przy wyborze sektorów docelowych uwzględniono branże, które:

- generują zatrudnienie,
- są choć w pewnym stopniu pokrewne z sektorem tekstylnym, co może ułatwić proces przekwalifikowania (to podobieństwo może dotyczyć np. organizacji pracy),

NASZE PROJEKTY

- pracownicy branży tekstylnej uznali za atrakcyjne, tj. przede wszystkim zapewniające wysokie zarobki i stabilność zatrudnienia.

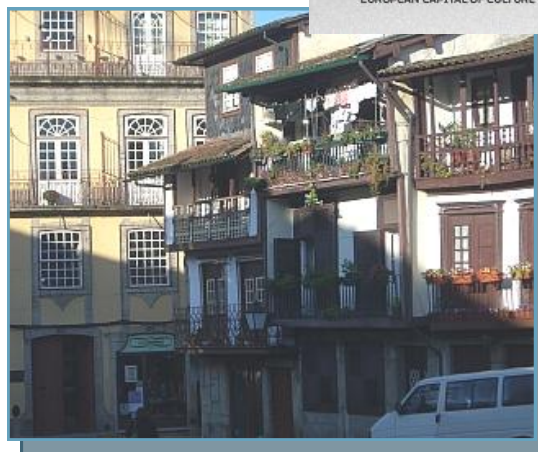
Określenie sektorów docelowych w poszczególnych krajach było podstawą do ciekawych porównań. O ile w Polsce były to handel detaliczny i hurtowy, przetwórstwo przemysłowe i spożywcze oraz transport i logistyka, to u pozostałych partnerów sektory docelowe obejmowały ochronę środowiska, energie odnawialne, gospodarkę odpadami, logistykę, usługi, w tym typu fitness i wellness, oraz przemysł spożywczy.

Celem pakietu roboczego WP4 – „Analiza standardów kwalifikacji i ustalenie zgodności między sektorem tekstylnym i sektorami docelowymi” było określenie możliwych ścieżek przekwalifikowania pracowników sektora tekstylnego do sektorów docelowych, wybranych w pakiecie roboczym WP3. Do sporządzenia raportów partnerzy wykorzystali przygotowaną przez lidera projektu metodologię opartą na Europejskich lub Krajowych Ramach Kwalifikacji. Nie wszystkie kraje uczestniczące w projekcie mają już opracowane 8-stopniowe Europejskie Ramy Kwalifikacji, zapewniające porównywalność kwalifikacji na terenie całej Unii. Raport FRP został przygotowany na podstawie obowiązujących w Polsce Krajowych Ram Kwalifikacji dla kształcenia zawodowego, we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz ekspertem,

Panią prof. zw. dr hab. Anną Buchner-Jeziorską z Katedry Socjologii Edukacji Uniwersytetu Łódzkiego.

Nazwę Guimarães warto zapamiętać, gdyż właśnie to malownicze średniowieczne miasto, kolebka Portugalii jako niezależnego państwa, będzie, obok Mariboru w Słowenii, Europejską Stolicą Kultury 2012.

(AF)

ZAPROSILI NAS

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości na konferencję

Druga szansa na sukces przedsiębiorstwa

29 listopada 2011r. w Warszawie.

Konferencja jest podsumowaniem zrealizowanego przez Ośrodek Badań Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości projektu badawczego poświęconego skutecznym formom wsparcia w ponownym otwarciu działalności gospodarczej dla przedsiębiorców, którzy początkowo doznali porażki.

Więcej informacji: <http://badania.parp.gov.pl/index/more/23954>

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego wraz z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości na konferencję

**Dla rozwoju i zdrowia ...
Europejski Fundusz Społeczny**

22 listopada 2011r. w Warszawie

poświęconą realizacji priorytetu II Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Więcej informacji: <http://www.konferencje-efs.pl/index2/konferencja>

INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Młodzi mistrzowie innowacyjności nagrodzeni przez PARP

26 października 2011r. w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia nagród „Akademicki Mistrz Innowacyjności” laureatom II edycji konkursu na najlepszą pracę magisterską, organizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach działania „Innowacje w Przedsiębiorstwach – Klub Innowacyjnych Przedsiębiorstw”.

Konkurs adresowany jest do absolwentów szkół wyższych, których prace magisterskie dotyczą następujących zagadnień:

- ekoinnowacji,
- innowacji w sektorze usług,
- popytowego podejścia do tworzenia innowacji,
- nowego podejścia do zamówień publicznych.

W 2011r. Kapituła Konkursu pod przewodnictwem Prezes PARP nagrodziła cztery spośród 36 zgłoszonych prac.

Laureatem nagrody głównej został Michał Mikulski (Politechnika Śląska w Gliwicach, Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki), autor pracy „Prototyp biomedycznego ramienia robotycznego sterowanego elektromiogramem” (praca z zakresu popytowego podejścia do tworzenia innowacji). Promotorem zwycięskiej pracy był dr inż. Damian Bereska. Autor opracował prototyp robota noszonego, który z sukcesem może służyć do rehabilitacji ruchowej osób z amputacjami wysokimi, zanikiem mięśni lub chorobami pokrewnymi.

Wyróżnienia przyznano absolwentom Uniwersytetu Łódzkiego:

Joannie Marciniak (Uniwersytet Łódzki, Wydział Psychologii, Doradztwa Zawodowego i Organizacji), autorce pracy „Opracowanie testu zainteresowań zawodowych osób z niepełnosprawnością intelektualną przy użyciu technik audiowizualnych” z zakresu popytowego podejścia do tworzenia innowacji. Promotorem pracy był prof. Bohdan Dudek. Rozwiązanie przedstawione w pracy wypełnia lukę na rynku narzędzi psychometrycznych i ułatwia dokonanie wyboru zawodu, bądź kierunku kształcenia zawodowego osobom niepełnosprawnym intelektualnie.

Konkurs 'Akademicki
Mistrz innowacyjności'

Sebastianowi Szklarkowi (Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska), autorowi pracy z zakresu ekoinnowacji i popytowego podejścia do tworzenia innowacji pt. „Zastosowanie geowłókninowych, biodegradowalnych złóż do usuwania zanieczyszczeń azotanowych i fosforanowych z zasobów wodnych”. Promotorem pracy była dr Agnieszka Bednarek. Metody opisane w pracy poszerzyły pulę rozwiązań stosowanych do oczyszczania zasobów wodnych z azotanów i fosforanów. Dzięki swojej wysokiej skuteczności i niskim kosztom inwestycyjnym rozwiązania te można zastosować na szeroką skalę na terenie całego kraju.

Nagrodę specjalną Prezesa PARP otrzymał Krzysztof Benedyckiński (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wydział Zarządzania) za pracę „Badanie użyteczności produktów internetowych na przykładzie autorskiej aplikacji mobilnej” (praca z zakresu innowacji w sektorze usług oraz popytowego podejścia do tworzenia innowacji). Promotorem pracy była prof. Ewa Jerzyk. Kapituła doceniła przygotowanie autora w zakresie praktycznego wykorzystania metod badawczych oraz biznesowy wymiar przedstawionych rozwiązań odpowiadających na aktualne potrzeby rynku.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza wszystkich zainteresowanych do udziału w III edycji Konkursu AMI. W terminie do 9 lipca 2012r. można zgłaszać prace magisterskie obronione w okresie od 1 czerwca 2010r. do 6 lipca 2012r. na ocenę co najmniej dobrą.

Więcej informacji o Konkursie i nagrodzonych pracach na stronie: <http://www.pi.gov.pl/kip>.

(AF)

Zabawki w Unii będą bezpieczniejsze

Europejscy producenci zabawek tworzą ponad 25% światowego rynku tej branży. Jest to jedna z najbardziej dynamicznych gałęzi gospodarki na świecie, a małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią ok. 80% tego sektora. W 2009r. całkowita wartość zabawek wyprodukowanych w samej Unii Europejskiej wyniosła ok. 5 mld euro. Nic więc dziwnego, że Komisja Europejska coraz częściej zajmuje się problemami tego sektora.

Jednym z zagadnień, którym od dłuższego czasu zajmują się unijni urzędnicy jest kwestia bezpieczeństwa zabawek. W tym roku podjęto kolejny krok, aby uwolnić Jednolity Rynek Europejski od niebezpiecznych i wadliwych zabawek. 5 kwietnia 2011r. uchwalono przepisy zaostrażające dyrektywę w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009r.

Antonio Tajani, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej odpowiedzialny za przemysł i przedsiębiorczość, powiedział: „Bezpieczeństwo naszych dzieci jest dla nas priorytetem. Dysponujemy najlepszymi przepisami na świecie z najsurowszymi wymogami bezpieczeństwa, jednak samo poprawianie przepisów nie wystarczy. Musimy zadbać również o to, aby państwa członkowskie poprawiły kontrolę rynku i odstrąszyły rynkowych oszustów.”¹

Na podstawie dyrektywy uzupełniającej wydane zostało rozporządzenie Ministra Gospodarki dotyczące wymagań dla zabawek. Rozporządzenie to określa „zasadnicze wymagania w zakresie bezpieczeństwa zabawek wprowadzonych do obrotu lub oddawanych do użytku”², a także sposób, w jaki zabawki muszą być oznakowane i warunki, które należy spełnić, aby wprowadzić zabawki na rynek. Wśród wielu zmian, które wchodzi w życie wraz z rozporządzeniem, można wymienić kilka najważniejszych.

Po pierwsze, państwa członkowskie muszą powołać odpowiednie urzędy, które będą przeprowadzać kontrole zarówno wewnątrz Unii, jak i na jej zewnętrznych granicach. Kontrole te mają być przeprowadzane bezpośrednio u podmiotów gospodarczych, a stwierdzenie nieprawidłowości ma prowadzić do natychmiastowej konfiskaty niebezpiecznych produktów.

Dруга zmiana dotyczy producentów, importerów i dystrybutorów, na których nałożone zostanie więcej obowiązków. Zanim nowa zabawka trafi na sklepowe półki, musi ona spełniać zasadnicze wymagania bezpieczeństwa. Zapewnienie ich spoczywa na producencie, importerze lub dystrybutorze. Producent lub jego przedstawiciel musi także umieścić na zabawce, opakowaniu lub dołączonym dokumencie nie tylko konkretne

dane o zabawce, ale również nazwisko osoby odpowiedzialnej, zarejestrowaną nazwę towarową lub znak towarowy i adres kontaktowy. Zabawka musi zawierać także instrukcję obsługi w języku kraju, w którym jest wprowadzona do obrotu.

Szczególную uwagę poświęcono zabawkom, które mogłyby zostać połknięte przez dzieci ze względu na ich małe rozmiary lub elementy oraz zmieniono przepisy dotyczące artykułów spożywczych, które zawierają zabawki lub które oferowane są razem z zabawkami. Po wejściu w życie dyrektywy produkty takie będą musiały być opakowane w specjalny sposób. Zabronione natomiast zostało „trwałe połączenie zabawki z wyrobem żywnościowym w ten sposób, że bezpośredni dostęp do zabawki uzyskuje się po spożyciu wyrobu żywnościowego”³, jak np. niektóre lizaki.

Wprowadzone przepisy na pewno mają szansę zwiększyć bezpieczeństwo produkowanych zabawek. Sukces dyrektywy zależy teraz od poszczególnych państw członkowskich i stopnia przestrzegania przepisów. Pozostaje pytanie, czy będą to kolejne nic nieznaczące rozporządzenia, czy też faktycznie przyczynią się one do zmniejszenia ilości wypadków wśród najmłodszych obywateli Unii.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110830454>

Na podstawie: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/908&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>

Autor: mgr Patrycja Wojciechowska, absolwentka Filologii Germańskiej i studentka III roku Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych Uniwersytetu Łódzkiego, stażystka w FRP

¹ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/908&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en> [tłum.: P.W.; stan na: 17.08.2011]

² Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5. kwietnia 2011r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek, Dz. U. Nr 83, poz. 454.

³ Tamże

Kredyt technologiczny - dotacje na zakup i wdrożenie innowacyjnej technologii

Bank Gospodarstwa Krajowego ogłasza nowy nabór wniosków na dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, działanie 4.3 Kredyt technologiczny. Wnioski będą przyjmowane od 6 grudnia 2011r. do wyczerpania środków (250 mln zł) lub do zamknięcia konkursu.

Dofinansowanie, nazywane premią technologiczną, przeznaczone jest na projekty polegające na zakupie i wdrożeniu nowej technologii, tj. rozwiązania stosowanego na świecie nie dłużej niż 5 lat, oraz na uruchomienie na jej podstawie produkcji nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług.

Jest to drugi konkurs ogłoszony z uwzględnieniem zmiany sposobu wyliczania premii technologicznej (m.in. zrezygnowano z uzależnienia wysokości premii od osiągniętej sprzedaży). Więcej informacji na temat zmiany kryteriów

wyliczania premii technologicznej można znaleźć w Biuletynie z maja 2011r. Wprowadzone zmiany sprawiły, że konkurs cieszy się ogromną popularnością i możliwe jest jego zamknięcie już po pierwszych dniach naboru.

W konkursie mogą brać udział mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę na terenie Polski. Premia technologiczna nie może przekroczyć 4 mln zł, a jej wysokość zależy od wielkości przedsiębiorstwa, miejsca prowadzenia działalności oraz wielkości inwestycji.

Wnioski należy składać za pośrednictwem banków współpracujących z BGK – lista banków zamieszczona jest na stronie www.bgk.com.pl.

Więcej informacji: w Punkcie Konsultacyjnym przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz na stronie internetowej www.bgk.com.pl

(ŁK)

Dotacje na rozwój działalności w oparciu o rozwiązania elektroniczne

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ogłosiła nabór wniosków o dofinansowanie projektów z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w ramach działania 8.1 *Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej*. Wnioski można składać od 14 listopada 2011r. do 16 grudnia 2011r.

Wsparcie przeznaczone jest na projekty dotyczące e-usług, to jest usług świadczonych:

- ✓ w sposób zautomatyzowany przez użycie technologii informacyjnych (w czasie rzeczywistym),
- ✓ za pomocą systemów teleinformatycznych w publicznych sieciach telekomunikacyjnych,
- ✓ na indywidualne żądanie usługobiorcy (zdalnie),
- ✓ bez jednoczesnej obecności stron w tej samej lokalizacji.

Warunkiem koniecznym do wpisania się w definicję e-usługi jest spełnienie wszystkich powyższych kryteriów.

E-usługi cieszą się coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców, stąd tak szybki rozwój portali społecznościowych, e-learningu oraz tworzenia specjalistycznego oprogramowania pracującego on-line.

O dotacje mogą ubiegać się mikro- i małe przedsiębiorstwa prowadzące działalność nie dłużej niż rok (decyduje data rejestracji). Minimalna kwota wydatków podlegających refundacji wynosi 20 tys. zł, maksymalna – 700 tys. zł. Dofinansowanie wynosi do 70% wydatków podlegających refundacji, a w przypadku mikro- i małego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną w wieku do 27 lat poziom dofinansowania wynosi 80%.

Wnioski przyjmują Regionalne Instytucje Finansujące, w województwie łódzkim taką rolę pełni Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego (www.larr.lodz.pl).

Informacje dotyczące warunków konkursu, wydatków podlegających refundacji oraz wymaganej dokumentacji można uzyskać w Lokalnym Punkcie Konsultacyjnym KSU przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Więcej informacji: www.web.gov.pl i www.parp.gov.pl, zakładka „Innowacyjna Gospodarka”

(ŁK)

INFORMACJE Z ŁODZI

Dendrymery z Łodzi

Dendrymery to stosunkowo nowa grupa wysoce rozgałęzionych polimerów – ich historia liczy około 30 lat. Nazwa dendrymery pochodzi od greckiego słowa *dendron* oznaczającego drzewo. Częsteczki dendrymerów charakteryzuje specyficzna kulista struktura. Ze względu na rozmiar cząsteczek, prace nad tymi związkami mieszczą się w szeroko rozumianym zagadnieniu nanotechnologii.

Doniesienia o biomedycznych zastosowaniach dendrymerów budzą wielkie nadzieje na ich zastosowanie w medycynie, wciąż jednak wiele zagadnień związanych z tymi związkami pozostaje niepoznanych. Niezadowolające jest też tempo wprowadzania do badań klinicznych nowych farmaceutyków opartych na dendrymerach.

W tym kontekście warto przypomnieć, że na Uniwersytecie Łódzkim, w kierowanej przez prof. dr hab. Marię Bryszewską Katedrze Biofizyki Ogólnej, od lat prowadzone są prace badawcze nad dendrymerami. Obecnie realizowane są trzy duże, w tym dwa międzynarodowe, projekty badawcze z zakresu biomedycznych zastosowań dendrymerów.

Jeden z projektów, pt. „Biologiczne właściwości i biomedyczne zastosowania dendrymerów”, zaplanowany na lata 2007-2013 i finansowany przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizuje w ramach programu TEAM grupa młodych naukowców pod kierownictwem dr hab. Barbary Klajnert, prof. nadzw. UŁ. Badania prowadzone są we współpracy z szerokim gronem zagranicznych naukowców, zarówno chemików, jak i osób pracujących nad zastosowaniem dendrymerów w medycynie. Celem projektu jest zbadanie możliwych zastosowań medycznych dendrymerów w leczeniu chorób neurodegeneracyjnych (choroby Alzheimera, chorób prionowych) i w onkologii.

Główne zagadnienia badawcze to

- badania podstawowe (oddziaływania dendrymerów z białkami, lipidami, kwasami nukleinowymi),
- badanie toksyczności dendrymerów (cytotoksyczność, toksyczność *in vivo*),
- zastosowanie dendrymerów w medycynie, a w szczególności jako:
 - czynników przenoszących leki przeciwnowotworowe,

- czynników rozbijających białkowe agregaty występujące w chorobach neurodegeneracyjnych,
- czynników transportujących siRNA w terapii anty-sensowej AIDS.

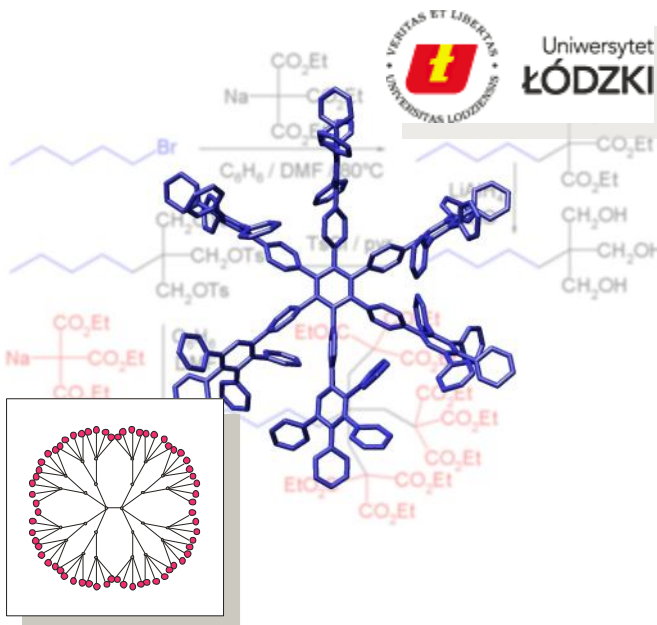
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości aktywnie promuje prace łódzkich naukowców. 9 lutego 2010r. Ośrodek Enterprise Europe Network w Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości zorganizował wizytę 23-osobowej grupy młodzieży z Gimnazjum nr 8 w Katedrze Biofizyki Ogólnej UŁ w celu zapoznania się z założeniami i realizacją projektu, a 28 października 2010r. odbyło się seminarium pt. "Łódzcy naukowcy w walce z chorobami neurodegeneracyjnymi i nowotworowymi". Podczas seminarium prof. dr hab. Barbara Klajnert i dr Anna Janaszewska zaprezentowały możliwości wykorzystania dendrymerów jako nośników leków w leczeniu chorób neurodegeneracyjnych i nowotworowych.

Młodym łódzkim naukowcom życzymy sukcesów i czekamy na wyniki ich prac, które zwiększą szanse na skuteczną walkę z nieuleczalnymi dziś chorobami.

Na podstawie:

<http://www.frp.lodz.pl/index.php?dzial=projekty&id=een&go=090210> i <http://www.dendrimer.com.pl/>.

(AF)

KONFERENCJE, SEMINARIA, DEBATY

Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii, Instytut Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk oraz Główny Instytut Górnictwa zapraszają na konferencję kończącą prace nad zainicjowanym przez Ministerstwo Gospodarki projektem

Foresight Technologiczny Przemysłu Insight 2030

1 grudnia 2011r. w Warszawie

Więcej informacji: <http://www.fortech2030.pl/>

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z Polsko-Hispańską Izbą Gospodarczą zaprasza na seminarium z cyklu „Europejskie Przedsiębiorstwo” pt.

**Hiszpania – handel zagraniczny oraz inwestycje bezpośrednie w Hiszpanii.
Perspektywy rozwoju dla polskich firm**

5 grudnia 2011r. w Warszawie.

Więcej informacji: <http://www.parp.gov.pl/index/more/24024>

Regionalny Punkt Kontaktowy ds. Programów Badawczych Unii Europejskiej przy Uniwersytecie Łódzkim wraz z Politechniką Łódzką, Uniwersytetem Medycznym w Łodzi oraz Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach zapraszają na:

IX Regionalną Konferencję Nauka dla Gospodarki

w dniach 5-7 grudnia 2011r. w Łodzi.

Celem dziewiątej już edycji konferencji **Nauka dla Gospodarki** jest popularyzacja idei komercjalizacji wiedzy jako jednego z aspektów współpracy nauki z biznesem. W pierwszym dniu konferencji, 5 grudnia 2011r., przewidziane są prezentacje i wykłady, które przybliżą aspekty komercjalizacji badań naukowych z punktu widzenia środowiska naukowego i biznesowego. W dniach 6-7 grudnia 2011r. odbędą się warsztaty nt. przygotowania biznesplanów w zakresie komercjalizacji badań.

Więcej informacji: <http://www.regionalny.uni.lodz.pl/konferencja/konferencja/konferencja/index.php?id=40>

Centrum Energii Wiatrowej w4e zaprasza na drugie spotkanie z cyklu *Energetycznych Śniadań w w4e* na temat

znaczenia ochrony środowiska w energetyce wiatrowej

8 grudnia 2011r. w Łodzi.

Spotkanie odbędzie się pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Łódzkiego.

Więcej informacji: http://www.w4e.pl/szkolenia/energetyczne_sniadania

OFERTY KOOPERACJI

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości - ośrodek Enterprise Europe Network świadczy m.in. usługi w poszukiwaniu partnerów handlowych i technologicznych. W przypadku zainteresowania ofertą prosimy o kontakt i podanie numeru (ID) profilu. Jednocześnie zachęcamy do zgłoszenia własnej oferty. Formularz jest dostępny na stronie internetowej FRP w zakładce EEN (Biuletyn FRP).

1.	20111117067	Mała polska firma oferuje usługi obliczeniowe w zakresie przetwarzania danych algebraicznych i numerycznych, służące do optymalizacji procesów, modelowania matematycznego, opracowań statystycznych. Wykorzystywane są profesjonalne pakiety informatyczne.
2.	20110810002	Nowa szwedzka firma, producent i dystrybutor skórzaných i tekstylnych pudełek na biżuterię poszukuje podwykonawców.
3.	20110809027	Szwedzki ośrodek hotelowy, z centrum konferencyjnym i rekreacyjnym, położony w lesie, lecz w pobliżu dużych ośrodków miejskich, poszukuje firmy turystycznej, która umieści hotel w swoim <i>portfolio</i> .
4.	20110819009	Rosyjska firma producent leków dla zwierząt (antybiotyków, witamin etc.) poszukuje agentów, dystrybutorów i przedstawicieli handlowych.
5.	20110819002	Rosyjska firma opracowała technologię umożliwiającą produkcję biomasy z mikroalg na skalę przemysłową. Firma poszukuje partnerów do <i>joint venture</i> .
6.	20110818006	Rosyjski producent gliksalu i produktów na jego bazie (np. służących do czyszczenia marmuru i usuwania rdzy) poszukuje partnerów handlowych i dostawców usług logistycznych.
7.	20110817008	Rosyjski dystrybutor sprzętu technicznego, w tym automatów sprzedażowych (<i>vending machines</i>) oraz wyposażenia kuchennego do użytku profesjonalnego i domowego, poszukuje producentów ww. towarów zainteresowanych wejściem na rynek rosyjski. Firma dostarcza sprzęt również dla firm cateringowych.
8.	20110810032	Rosyjski producent metalowych rur - elementów do produkcji mebli - poszukuje agentów, dystrybutorów i przedstawicieli handlowych w Polsce.
9.	20110823021	Niemiecka agencja pośrednictwa pracy nawiąże współpracę z agencjami zatrudnienia w celu rekrutacji specjalistów, szczególnie inżynierów.
10.	20110818024	Niemieckie przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją filmów, szczególnie przemysłowych (firmy, targi, produkty, promocje, wizualizacje 3D) oferuje usługi pośrednictwa i podwykonawstwa dla potencjalnego partnera zagranicznego. Firma jest ponadto zainteresowana koprodukcją.
11.	20110810016	Średniej wielkości firma niemiecka, producent i dystrybutor materiałów i sprzętu technicznego do usuwania azbestu oraz materiałów niebezpiecznych i toksycznych poszukuje partnera do <i>joint-venture</i> .
12.	20110802019	Niemiecka firma, producent specjalnego kremu do skóry (z cząsteczkami srebra) poszukuje partnerów handlowych oraz oferuje wymianę udziałów lub sprzedaż części firmy.
13.	20110801014	Niemiecka firma, dystrybutor mebli łazienkowych, ceramiki łazienkowej i akcesoriów kuchennych poszukuje producentów wanien, brodzików, zlewozmywaków, mocowań itp.
14.	20110803006	Litewska firma, producent wyposażenia ze stali nierdzewnej do kuchni gastronomicznych (stoły, półki, wózki, okapy), poszukuje pośredników handlowych (agentów, przedstawicieli, dystrybutorów) oraz oferuje podwykonawstwo/outsourcing cięcia laserowego, zaginania blach i spawania.

FELIETON

Łódź 2012 – Piotrkowska, nowe logo i nie tylko

Rok 2011 zleciał nie wiadomo kiedy, podobnie jak i poprzednie lata. Już za pasem grudzień, z całym swym tradycyjnym bagażem – Mikołaj, Boże Narodzenie, Gwiazdka, Nowy Rok, prezenty, szal zakupów, fajerwerki itp. Dla smoków na naszej kamienicy to zupełnie nowe doświadczenie, choć czasu na oswojenie się ze Świętami mają niemało, bo sezon świąteczny trwa u nas praktycznie już od Wszystkich Świętych.

Co przyniesie Nowy Rok dla smoków? Co nowego zobaczymy razem z nimi?

Pani Prezydent Miasta Łodzi zapowiada, że Piotrkowska wypięknie – będzie reprezentacyjna, elegancka i wyremontowana, aby zachęcać łodzian do spacerów. Od Placu Wolności do Mickiewicza pasy ruchu mają zostać zwężone, a nawierzchnia wymieniona na nową - z naturalnego granitu. Na poszerzonych chodnikach zmieszczą się ogródki restauracji, pubów i kawiarni. Pojawią się też nowe latarnie, ławki, kwietniki i słupy ogłoszeniowe. Prof. Marek Janiak, nowy architekt miasta, chciałby, aby miały one jak najprostszą formę, tak by nie przytłaczać zabytkowej architektury kamienic. Latarnie zostaną zamontowane tak, by rzucały światło także na kamienice.

W dalszym ciągu będą remontowane kamienice na Piotrkowskiej, a przy tym, uwaga, uwaga! podwórko Domu pod Gutenbergiem. To naprawdę wspaniała nowina, na którą czekamy od dawna, bo piękna fasada, teraz jeszcze ozdobiona smokami, nijak nie pasuje do podwórka.

Wieści z ratusza mówią, że przy wymianie nawierzchni ulicy Piotrkowskiej zostanie zachowany Pomnik Łodzian Przełomu Tysiącleci, czyli kostki z nazwiskami wmurowane w jezdnię. Doprawdy, trudno sobie wyobrazić, by miało być inaczej i by dotychczasowe kostki zostały zlikwidowane. Pytanie raczej należy postawić, dlaczego nie wykorzystać wymiany nawierzchni do powiększenia Pomnika i wmurowania dalszych kostek. Na pewno tysiące łodzian, które nie

wzięły udziału w pierwszej edycji Pomnika, chętnie skorzystałyby z tej możliwości, aby się „uwiecznić”. Przecież początkowe założenia przewidywały, że to będzie pomnik około 100 tysięcy łodzian, a do chwili obecnej nie ma nawet 20 tysięcy. Szkoda, że ta unikalna w skali światowej inicjatywa nie jest kontynuowana.

Co jeszcze zobaczą nasze smoki? Nowe logo miasta - 6 grudnia 2011r. ogłoszony zostanie wynik konkursu. Okazuje się, że zwycięzca już jest, na razie znany tylko komisji konkursowej, która jednogłośnie wybrała najlepszy projekt

i zaprosiła autora do opracowania systemu identyfikacji wizualnej do wykorzystania w materiałach promocyjno-reklamowych Łodzi. Bardzo jesteśmy ciekawi. Na razie wiadomo, że projekt jest m.in. *na tyle otwarty, że daje ogromne możliwości różnorodnego zastosowania, jest inspirujący, odnosi się do awangardy, Strzebińskiego i Kobro, jest czytelny dla odbiorców przemysłów kreatywnych, odzwierciedla aspiracje Łodzi, przelamuje dotychczasowe stereotypy, może być powodem do dumy**. To wszystko ten jeden znak!?

Z perspektywy smoków rok 2012 zapowiada się więc nieźle, same zmiany na lepsze. A co dla nas, zwykłych łodzian? Przy skali i rozmachu prac w centrum miasta może wystarczyć, gdyby spełnił się nam sen z piosenki Kabaretu Starszych Panów:

*Dobranoc ojczyzno, już księżyc na czarnej łśni tacy,
dobranoc, i niech Ci się przysnią pogodni, zamożni Polacy,
że luźnym zdążają tramwajem, wytworną konfekcją okryci
i darzą uśmiechem się wzajem, i wszyscy do czysta wymyć,
i wszyscy uczciwi od rana, od morza po góry, aż hien...
Dobranoc, ojczyzno kochana, już czas na sen.*

Niech się spełni, tylko tyle i aż tyle.

Anna Frontczak

Foto: pl.wikipedia.org

*http://www.dzienniklodzki.pl/aktualnosci/466918,wybrano-najlepszy-projekt-logo-miasta-lodzi,id,t.html#czytaj_dalej

BIBLIOTEKA FUNDACJI

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Ośrodek Enterprise Europe Network zaprasza do korzystania z biblioteki i czytelnicy w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, przy ul. Piotrkowskiej 86. Do Państwa dyspozycji oddajemy bogaty księgozbiór specjalistycznej literatury polskiej i obcojęzycznej z dziedziny ekonomii, zarządzania i marketingu, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej. Bezpośredni dostęp do katalogu komputerowego umożliwia łatwe i szybkie wyszukiwanie.

W tym miesiącu przedstawiamy nowości w naszej bibliotece opracowane i wydane w Łodzi:

Janusz Świerkocki (red.), ***Rola bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kształtowaniu aktualnego i przyszłego profilu gospodarczego województwa łódzkiego***, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2011 oraz tłumaczenie na język angielski ***Foreign Direct Investment. The Case of Lodz region***

Publikacja jest rezultatem projektu badawczego współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, zrealizowanego w latach 2009-2011 przez zespół z Katedry Wymiany Międzynarodowej, Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych oraz Katedry Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych Uniwersytetu Łódzkiego.

Autorzy próbują odpowiedzieć na pytanie, jak wykorzystać bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) do budowy konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki województwa łódzkiego. Dla celów projektu podjęto próbę zinventoryzowania BIZ przy wykorzystaniu informacji z badań bezpośrednich i niepublikowanych danych GUS, co zaowocowało najbardziej kompletną bazą statystyczną BIZ w woj. łódzkim. Przeprowadzono badania kwestionariuszowe wśród 188 przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego, 87 jednostek samorządu terytorialnego i 14 instytucji otoczenia biznesu. Wyniki badań wśród zagranicznych inwestorów potwierdzają, że atrakcyjność naszego regionu polega głównie na niskich kosztach produkcji i korzystnym położeniu w centrum Polski na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych. Wśród utrudnień zagraniczni inwestorzy często wskazują czynniki, które przeszkadzają również mieszkańcom województwa, takie jak słaba infrastruktura transportowa, nadmierna biurokracja i niekompetencja urzędników. Zagraniczni inwestorzy zwracają ponadto uwagę na elementy pozornie mało istotne z punktu widzenia decyzji o inwestycji, takie jak pozostawiająca wiele do życzenia estetyka przestrzeni i nieatrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu.

Wśród instytucji otoczenia biznesu działających w województwie łódzkim wymieniona jest Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, która była też uczestnikiem badania.

W zakończeniu publikacja zawiera wnioski i rekomendacje dla władz samorządowych, dzięki którym BIZ mogłyby lepiej przyczyniać się do realizacji celów polityki gospodarczej w regionie.

(AF)

Biblioteka jest czynna
od poniedziałku do piątku w godz.:
10.30 – 12.00 i 14.00 – 15.30

Szczegółowe informacje:
tel. 42 630-36-67, fax 42 632-90-89
e-mail: fundacja@frp.lodz.pl

Redakcja: Anna Frontczak (FRP)

Skład, druk i dystrybucja: Krzysztof Wiśniewski oraz Zespół FRP

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź
tel. (42) 630 36 67, fax (42) 632 90 89
e-mail: fundacja@frp.lodz.pl, www.frp.lodz.pl

